

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра обліку, аналізу і аудиту

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Організація і методологія наукових досліджень в обліку і оподаткуванні

Вибіркова

Освітньо-професійна програма: «Облік і оподаткування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Економічний факультет

Мова навчання: українська

Розробник: Кудлаєва Наталія Вікторівна, асистент кафедри обліку, аналізу і аудиту, к.е.н., доцент

Профайл викладача (-ів) http://ffpo.chnu.edu.ua/?page_id=404

Контактний тел. +38(0372)522691

E-mail: n.kudlaeva@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації згідно графіка

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Організація та методологія та наукових досліджень в обліку і оподаткуванні це система загальних принципів і підходів наукового пізнання, методи, технології пізнання, що пов'язані з науковою та практичною професійною діяльністю в сфері обліку і оподаткування.

Призначення навчальної дисципліни «Організація та методологія та наукових досліджень в обліку і оподаткуванні» полягає у вивченні порядку організації та методології наукових досліджень у сфері обліку і оподаткування. Дисципліна належить до циклу професійної підготовки вибіркових компонент освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Основною її перевагою є набуття здатності щодо здійснення наукових досліджень з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

Отримані знання щодо порядку ведення бухгалтерського обліку надають здобувачам перевагу на ринку праці та можливість займатися науково-дослідницькою діяльністю у майбутньому.

2. Мета навчальної дисципліни «Організація та методологія та наукових досліджень в обліку і оподаткуванні»: є формування системи знань з організації та методології наукових досліджень в обліку і оподаткуванні, що сприятимуть розвитку раціонального творчого мислення у сфері наукових досліджень з обліку і оподаткування.

Застосовувати теоретико-пізнавальні категорії та науковий інструментарій обліку, економічного аналізу, аудиту і оподаткування при визначенні та вирішенні актуальних наукових проблем спеціальності «Облік і оподаткування».

3. Пререквізити.

Навчальна дисципліна «Організація і методологія наукових досліджень в обліку і оподаткуванні» є вибірковою дисципліною з циклу дисциплін фахової підготовки та викладається здобувачам 6 року навчання у 11 семестрі загальним обсягом 120 годин (4 кредита). Засвоєння основних тем курсу повинно надати майбутнім фахівцям розуміння найважливіших аспектів порядку організації та здійснення наукових досліджень в обліку і оподаткуванні.

Дисципліна інтегрує велику кількість базових понять та прийомів загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін, які здобувачі опанували за першим (бакалаврським рівнем). Насамперед це такі курси як «Основи наукових досліджень в обліку і оподаткуванні», «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Бухгалтерський облік (теорія)», «Аудит», «Податкова система». На 5 курсі другого (магістерського) рівня вивчено такі дисципліни як «Стратегічний менеджмент», «Організація обліку та оптимізація оподаткування», «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством», «Інформаційні системи та бізнес аналітика», «Управління комунікаціями, конфліктами та бізнес етика». Знання, набуті під час вивчення дисципліни є базовими для формування майбутнього фахівця в сфері обліку і оподаткування, вони дають можливість проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

4. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» вивчення дисципліни «Організація і методологія наукових досліджень в обліку і оподаткуванні» сприяє поглибленню та розширенню таких компетентностей і програмних результатів навчання:

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/ видів економічної діяльності).
- ЗК 9. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності:

- ФК 7. Здатність формувати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.
- ФК 10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 1. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний рівень і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПРН 4. Організовувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання.

ПРН 5. Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосовування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання.

ПРН 8. Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства.

ПРН 12. Обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу.

ПРН 15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

ПРН 16. Здійснювати публічні ділові і наукові комунікації задля вирішення комунікативних завдань державною та іноземними мовами.

ПРН 18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями.

ПРН 19. Вміти проектувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

ПРН 20. Демонструвати творче аналітичне мислення, вміння використовувати методики різних видів економічного аналізу для обґрунтування управлінських рішень на всіх рівнях управління в умовах визначеності, невизначеності, конфліктів та ризиків.

ПРН 23. Застосовувати теоретико-пізнавальні категорії та науковий інструментарій економічного аналізу при визначенні та вирішенні актуальних наукових проблем спеціальності «Облік і оподаткування».

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організації та методології наукових досліджень в обліку і оподаткуванні											
Основи методології, організації та методики наукових досліджень в обліку, аудиту та оподаткуванні	14	2	2			10	14	1	1			12
Форми і методи наукових досліджень та опрацювання теоретичних положень наукової роботи з обліку, аудиту та оподаткування	16	4	2			10	16	1	1			14
Вибір теми наукового дослідження та обґрунтування доцільності його проведення	12	2	2			8	12	1	1			10
Опрацювання теоретичних положень наукової роботи	14	4				10	16	1	1			14
Разом за ЗМ1	56	12	6			38	58	4	4			50
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Формування, оформлення, апробація та захист наукових досліджень											
Формування та апробація конструктивної складової наукового дослідження	18	6	2			10	16	1	1			14
Аналітичний інструментарій економічних досліджень	16	4	2			10	16	1	1			14
Оформлення результатів дослідження за темою магістерської дипломної роботи. Забезпечення академічної доброчесності	16	4	2			10	16	1	1			14
Організація захисту наукового дослідження	14	2	2			10	14	1	1			12
Разом за ЗМ 2	64	16	8			40	62	4	4			54
Усього годин	120	28	14			78	120	8	8			104

5.2. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувача з дисципліни «Організація і методологія наукових досліджень в обліку і оподаткуванні» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до семінарських та практичних занять, аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, виконання завдань в рамках дослідницьких проєктів кафедри, розгляд питань, що виносяться на самостійне вивчення та самостійне вирішення практичних ситуацій.

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Основи методології, організації та методики наукових досліджень в обліку, аудиті та оподаткуванні	10	12
2	Форми і методи наукових досліджень та опрацювання теоретичних положень наукової роботи з обліку, аудиту та оподаткування	10	14
3	Вибір теми наукового дослідження та обґрунтування доцільності його проведення	8	10
4	Опрацювання теоретичних положень наукової роботи	10	14
5	Формування та апробація конструктивної складової наукового дослідження	10	14
6	Аналітичний інструментарій економічних досліджень	10	14
7	Оформлення результатів дослідження за темою магістерської дипломної роботи	10	14
8	Організація захисту наукового дослідження	10	12
	Разом	78	104

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Методи навчання

МН 1 – вербальні методи (лекція, бесіда, диспут, пояснення, розповідь та інші);
МН 2 – семінари, практичні роботи;
МН 3 – наочні методи (презентація, демонстрація, ілюстрація);
МН 4 – пояснювально-ілюстративні методи;
МН 5 – проблемно-пошукові методи;
МН 6 – кейс-метод;
МН 7 – інтерактивні методи;
МН 8 – ситуаційні завдання;
МН 9 – робота з інформаційними ресурсами (нормативними джерелами, навчально-методичною та науковою літературою, інтернет-ресурсами);
МН 10 – самостійна робота;
МН 11 – дистанційне навчання з використанням системи Moodle;
МН 12 – комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси/платформи, web-конференції, вебінари тощо);
МН 13 – інші методи навчання.

Засоби оцінювання

ЗО 1 – фронтальне опитування;
ЗО 2 – індивідуальне опитування;
ЗО 3 – стандартизовані тести;
ЗО 5 – тематичні контрольні роботи;

ЗО 6 – презентація результатів виконання індивідуальних та командних завдань (наукових, розрахункових, аналітичних та інших);
 ЗО 7 – розроблення та захист проєктів (наскрізних, індивідуальних, командних, дослідницько-творчих та інших);
 ЗО 10 – ділові ігри;
 ЗО 11 – реферати, есе та доповіді;
 ЗО 12 – виступи та презентації здобувачів на наукових заходах;
 ЗО 13 – інші види індивідуальних та групових завдань.
 ПК – підсумковий контроль – (залік).

Результати поточного оцінювання навчальних досягнень відображаються у *Журналі обліку успішності викладача*.

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Денна форма навчання									
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
7	7	7	8	8	8	8	7		

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю (29 балів за 1 змістовий модуль та 31 бал за 2 змістовий модуль) і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (здачі заліку).

З навчальної дисципліни «Організація і методологія досліджень в обліку і оподаткуванні» проводиться залік. Здобувач отримує завдання, що містить теоретичні питання, тестові завдання, визначення термінів з глосарію та виробничу ситуацію.

У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить:

2 теоретичних питання по 10 балів (сумарно 20 балів), 5 тестів по 1 балу (сумарно 5 балів), визначення 3 термінів - по 1 балу (сумарно 3 бали), виробнича ситуація (12 балів).

10 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

12 балів здобувач отримає за повне та правильне (відповідно до чинного законодавства; без математичних помилок) розв'язання виробничої ситуації.

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання задачі відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	Відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	Добре
Задовільно	D (60-69)	Задовільно
	E (50-59)	Достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне питання, правильне розв'язання виробничої ситуації, правильна відповідь на тестові питання та сформульовані правильні визначення термінів з глосарію. Відповіді повинні розкривати суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови такого розкриття теоретичного питання залікового білету та тестових завдань, понять з глосарію, а також розв'язання виробничої ситуації, які містять неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття питання залікового білету або правильного розв'язання виробничої ситуації, але у відповіді недостатньо правильно сформульовано визначення з глосарію. У той же час тестові завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, допускаються окремі неточності, виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та відповідей на тестові завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна) література

1. Адаменко М. І. Основи наукових досліджень / М. І. Адаменко, М. В. Бейлін. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 188 с.
2. Бобилев В. П., Іванов І. І., Пройдак Ю. С. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Дніпропетровськ : Системні технології, 2008. 264 с.
3. Бурлан С.А., Каткова Н.В. Бухгалтерський облік (загальна теорія): навч. посіб. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. 272 с.
4. Гнізділова О. Ідентифікація феномену «Науково-педагогічна школа». Педагогічні науки : зб. наук. пр. / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2014. Вип. 60. С. 76–84.
5. Гуменна О. А. Основи наукових досліджень. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2007. 99 с.
6. Гуменюк І. Л. Алгоритм наукового дослідження / І. Л. Гуменюк, С. М. Коваленко. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 46 с.
7. Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2011. 224 с.
8. Клепко С. Ф. Наукова робота і управління знаннями: Навчальний посібник. Полтава : ПОППО, 2005. 201 с.
9. Клименюк О. В. Методологія та методи наукового дослідження: Навчальний посібник. К. : Міленіум, 2005. 186 с.
10. Клименюк О. В. Технологія наукового дослідження: Авторський підручник. К. Ніжин : ТОВ Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. 308с.
11. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : Навч. посіб. / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : ВД «Професіонал», 2004. 216 с.
12. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. К. : Центр учбової літератури, 2011. 141 с.
13. Корбутяк В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2010. 176 с.
14. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с.

15. Науковий потенціал особистості: психологічні чинники актуалізації / З. В. Юрченко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. «Педагогічні науки». 2014. Вип. 115. С. 276–279.
16. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для здобувачів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
17. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях : навч. посіб. / О. П. Кириленко, В. В. Письменний. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 228 с.
18. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень / М. І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. К. : Знання, 2007. 270 с.
19. Рассоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень. Х. : ХНАМГ, 2011. 76 с.
20. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
21. Савченко В.М., Юрченко О.В., Кононенко Л.В. Концепції та парадигми у розвитку та методології обліку: навч. посіб. Кропивницький. 2022. 269 с. URL: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/11859/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87._%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%B1%D0%BD_%D0%9A%D0%9F%D0%A2%D0%9C%D0%9E_2022_%D0%9E%D0%A1%D0%A2.%D0%92._21.02.22.pdf
22. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 176 с.
23. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень. К. : Знання, 2007. 317 с.
24. Чернілевський Д. В. Методологія наукової діяльності: Навчальний посібник. Вінниця : Вид-во АМСКП, 2010. 484 с.

7.2. Нормативна база

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV (із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Про вищу освіту: Закон України від 1.07.2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.12.2015 р. №848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
4. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11.07.2001 р. № 2623-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>
5. Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності. Підкомісія 303 «Академічна доброчесність» Науково-методичної комісії 15 з організаційно-методичного забезпечення вищої освіти. К. : Міністерство освіти і науки України, 2016. 24 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>
6. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>

7.3. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт бази українського законодавства в Інтернет. URL: www.lawukraine.com.
2. Офіційний сайт газети «Все про бухгалтерський облік URL: www.vobu.com.ua. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua.
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>. Офіційний сайт для бухгалтерів. URL: www.buhgalteria.com.ua.

4. Офіційний сайт журналу «Дебет-кредит». URL: www.dtki.com.ua.
5. Офіційний сайт Інтерактивна бухгалтерія (бухгалтерський сервіс) URL: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/buhbook>.
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua.
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua.
8. Офіційний сайт Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України URL: www.ufpaa.org.